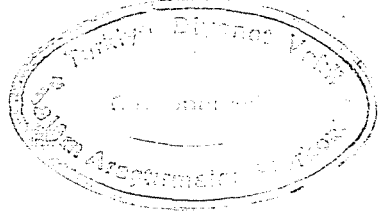

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI YAYINLARI

I. DİN ŞÛRASİ

TEBLİĞ VE MÜZAKERELERİ

(1-5 Kasım 1993)

(II)

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Demirbaş No:	139368-2
Tasnif No	297.004 DİN.Ş

ANKARA - 1995

Musahhihler : Ahmet GÜNAY
Yılmaz TARTAN
Adil YILDIRIM
Ahmet TORUN
Abdil AKTAŞ
Abdullah ŞAHİN
H. İbrahim KARAPINAR
Mehmet GÖKTEPE

95-06-Y-0003-338

ISBN: 975-19-1244-x
975-19-1249-0

© Diyanet İşleri Başkanlığı

Dizgi : Mustafa YEŞİLYÜRT
Arif YEĞİN – Yusuf GÖRGÜNOĞLU

Dizayn : Recep KAYA
Dini Yayınlar Dairesi Başkanlığı
Derleme ve Yayın Şubesi Müdürlüğü
Tel: (0312) 435 52 73 – ANKARA

Baskı : Semih Ofset Matbaacılık ve Ambalaj Sanayi Ticaret Ltd.Şti.
Büyük Sanayi 1. Cad. No: 74– İskitler / ANKARA.
Tel: (0312) 341 40 75 (4 Hat) – Fax: (0312) 341 98 98

MİSYONERLİK FAALİYETLERİNE KARŞI ALINABİLECEK TEDBİRLER NELER OLMALIDIR?

Prof. Dr. Mehmet AYDIN
Selçuk Üni. İlahiyat Fak. Öğrt. Üyesi

Özellikle Hristiyanlıkla birlikte bir mânâ bütünlüğü taşıyan mission kelimesinin, önce, etimolojik bir tahlilini yapmakta fayda vardır. Mission kelimesi, lâtince missio kelimesinden gelmektedir. Onun da aslı mittere fiilidir. Mittere ise, göndermek anlamına gelmektedir. Hristiyan dini atmosferi içinde, mission kelimesi birçok anlamda kullanılmıştır. Meselâ, teolojik planda mission, kutsal şahsiyetlerin birbirleriyle olan ilişkilerini belirtmektedir. Bundan dolayı Hristiyanlıkta, Baba tarafından gönderilen Oğul'un misyonundan ve pentekot günü havarilere gönderilen kutsal-Ruh'un misyonundan bahsedilmiştir (1).

Kilise hukukunda mission, bir görevi ifa etmek amacıyla gönderilen delegasyon gücünü ifade etmektedir. En yaygın anlama göre mission, İncil'i, Hristiyan olmamış halklara yaymaktır (2). Bu amaçla İsa'nın da mission'u "İsrail evinin kaybolmuş koyunlarını kurtarmaktı" (3). Bunun için İsa'nın hayatında da mission'un izleri vardır. Fakat gerçek manada mission için, Helenistlerin, yahudi olmayanlara İncil'i vaaz etmelerini beklemek gerekecekti (4). Neticede sen Paul'un, putperestlerin sünnet olmadan da İncil'i kabul etmeleri için verdiği mücadele de gerçek anlamda bir mission'du (5).

Görüldüğü gibi Hristiyan mission'unun kaynağı, oğulun, Kutsal Ruhun ve kilisenin misyonu olarak karşımıza çıkmaktadır. Hristiyan İlahiyatına göre "İsa Mesih bu dünyaya, Allah'la insanlar arasında gerçek arabulucu olarak gönderilmiştir. Çünkü o, insan tabiatı içinde Tanrıydı. O yeni âdemdi. O, inayet ve hakikat doluydu" (6). Gerçek bir enkarnasyon yolu ile Allah'ın oğlu, insanları, Tanrısal tabiata iştirak ettirmek için gelmişti (7). Bundan dolayı İsa, hizmet edilmek için değil, hizmet etmek için gelmiştir.

1) Dictionnaire des Religions, Paris, 1984 (Presses Universitaire) Mission maddesi, s. 1115.

2) A.g.e., s. 1115.

3) Matta, XV, 24.

4) Resullerin işleri, XI, 20.

5) Galatyalılara Mektup'a bakılabilir.

6) Yuhanna, I, 14.

7) Les Actes du Concile Vatican II, textes Intégraux, Paris, 1966, s.III, 224.

Bu amaçla da hayatını fidiye olarak vermeye gelmiştir (8). Yine Hristiyan İlahiyatına göre İsa, baba'nın yanından Kutsal-Ruhu, insanların ruhlarında kurtuluşunun eserini tamamlaması için göndermiştir. Pentekot günü, havarilerle oturmak için gökten inmiştir (9). Böylece bu anlayışa göre kilise, açıkça birçok milletin önünde tezahür etmiştir. İncil, Vaaz'la başlamış, nihayet imanın evrenselliği içinde, milletler birliği tezahür etmiştir (10).

Hristiyan missionu'nun bu temel prensiplerine göre İsa, görevinin başından beri, kendini dinleyenleri çağırmıştır. Böylece etrafına topladığı on iki havariyi de vaaz için göndermiştir (11). Havariler, kutsal hiyerarşinin çekirdeğini oluşturmuşlardır. İsa'nın ölmesi ve tekrar dirilmesiyle, insanlığın kurtuluşunun ve dünyanın restorasyonunun sırları tamamlanmıştır. Bütün iktidarını gökten alan İsa, yeryüzünde kilisesini, göğe yükselmeden önce kurtuluş sakramenti olarak kurmuştur (12). Kendisi baba tarafından gönderildiği gibi (13), O da havarilerini şu emri vererek dünyaya göndermiştir: "İmdi, siz gidip bütün milletleri şahit edin, onları Baba ve Oğul ve Ruh'u'l-Kudüs ismi ile vaftiz eyleyin, size emrettiğim herşeyi tutmalarını onlara öğretin ve işte, ben bütün günler, dünyanın sonuna kadar, sizinle beraberim" (14). İşte, Hristiyan kilisesinin mission'u bu emirden kaynaklanmaktadır. Kilise, başlangıçtan beri, kendi dışında insanlara hep şu çağırışı hatırlatmıştır: "Vakit tamam oldu ve Allah'ın melekutu yakındır, tevbe edin ve İncil'e iman eyleyin" (15).

Misyonerliğin dayandığı temelleri ifade eden bu sözler, kilisenin, misyonerlikten uzak kalamıyacağını göstermekte ve tüm dünyanın İncil vaazıyla karşı karşıya bulunması da buradan kaynaklanmaktadır. Çünkü II. Vatikan konsilinde misyonerlik için alınan Ad Gentes yasasında bile bu durum şöyle açıklanmıştır: "Kimse günahtan kendi başına kurtulamaz. Ne de kimse zaafından, yalnızlığından kurtulamaz. Herkesin İsa'ya ihtiyacı vardır. İsa, modeldir. Kurtarıcıdır. Hayat verendir" (16).

Kilise, tarihi boyunca, Hristiyan dini müesseseleri, klerje sınıfı ve Hristiyan devletlerinin birçoğu, hep bu kutsal mission faaliyetlerine kendilerini adanmışlar; İncil'in bu sözünü yerine getirebilmek için hertürlü yola başvurmuşlardır. Hristiyan kilise medeniyetinin hertürlü düşüncüyü, baskı ve terör altında tuttuğu ortaçağ skolastiği döneminde Hristiyan mission'u haçlı seferleri adı altında en barbar şekilde kendini göstermiştir. Sadece, Müslüman dünyasında, Hristiyan misyonu için şehid olabilir

8) Markos, X, 45.

9) Yuhanna, XIV, 16.

10) Les Actes du Concile Vatican, II, s. III. 226.

11) Matta, III, 13; Matta X, 1-42, Les Actes du Concile Vatican II, s. III-226.

12) Resullerin İşleri, I, 11.

13) Yuhanna, XX, 21.

14) Matta, XXVIII, 19-20; Markos XVI, 15.

15) Markos, I, 15.

16) Les-Actes du Concile Vatican II, s. III-233.

vecdi ve heyecanı, o dönem Avrupa'sında estirilen en korkunç rüzgardı (17). Bu uğurda doğuya yapılan sayısız akının, yüzyıllar aralığı ile tekrarı ve sonunda Avrupa'nın yediği İslâm şamarı ile haçlı ruhunun mezara gömülmesi, İslâm-Hristiyan tarihinin Hristiyanlık aleyhine yüzkarası ile kapanmıştır. Ama, Hristiyan Avrupa'nın ve onun dini teşkilatlarının mission ruhu bununla da bitmemiştir. Hristiyan mission faaliyetleri çoğu zaman askerî, ekonomik ve hatta kültürel sömürgecilik hareketleriyle, birleşmiş, batı hegemonyasının zeminini hazırlamıştır. Bütün bunlarla hedef "Hristiyan iman ruhunu" insanların kabul etmesine zemin hazırlamak olmuştur. Bunun için Hristiyan imanını yaymakla görevli olan misyoneri, bazan bir asker, bazan bir doktor, bazan bir öğretmen, bazan da bir barış gönüllüsü olarak görevbilirsiniz. Yine onu herkesin yardımına koşan bir rahip ve rahibe, bir sosyal faaliyetçi veya bir düşkünler evi kurucusu da bulabilirsiniz. Misyoner, kendini, kiliseye adayın adamdır. O, İncil'in bir neferidir. O, her an İsa ile ve Hristiyanlık uğruna canını veren mistiklerle beraberliğini düşünmektedir. Misyoner, bu hedefi için herşeyi yapmayı göze alabilir. Hiç kimsenin çalışmadığı yerlerde çalışabilir. Bunun için de yıllarca cüzzam hastanelerinde hemşire ve doktor olarak çalışan misyonerler vardır.

Bundan dolayı tarihin hiçbir döneminde misyonerlik faaliyeti sona ermiş değildir. Şu veya bu kılık altında bu faaliyet sürekli canlıdır. Ortodoks veya protestan mezheplerinin bünyesinde oluşmuş tarikatler, gençlik teşkilatları, dini cereyanlar sürekli misyonerlik ruhunu canlı tutmuşlar ve ilgili kilise merkezlerinden ve hatta devletlerinden destek bulmuşlardır. Katolik dünyada, halâ adları ve müesseseleri yaşayan, faaliyet gösteren Dominikenler, Fransiskanlar, Cizvitler ile (18) Ortodoks dünyada faaliyet gösteren "ortodoks gençlik hareketi", Paris'teki "Saint-Serge İlahiyat Enstitüsü, New York'taki "Saint Wladimir Papaz Okulu" (19), Protestanlık dünyasında ise "Genç Hristiyanların Evrensel İttifakı" (1855'de Paris'te kurulmuştur), "Genç Kızlar Hristiyan Birliği Evrensel İttifakı" (20) gibi bazı Hristiyan teşkilatları bugün bir yandan Hristiyan birliği için faaliyet gösterirken, diğer yandan Hristiyan missionu'nun gereği için çaba göstermektedirler. Bugün hemen hemen istila yolu ile sömürge faaliyetleri sona ermiş görünmektedir. Belki geçen yüzyıla göre Hristiyan misyonerlik faaliyetleri de yörünge değiştirmiştir. Geçen yarım asırlık dönemde birçok Avrupa sömürü düzenleri yıkılmış, yerine millî devletler meydana gelmiştir. Ancak, millî devletlerin yönetici kadroları, Batı kültürü modeli içinde yetiştikleri için yine Hristiyan misyonu'nun emellerine hizmet edecek durumdadırlar. Bunun için bugün belli ölçüde misyonerlik faaliyetleri kılık değiştirmiş vaziyettedirler. Yani, Hristiyan misyonunun propagandistleri, doğrudan doğruya Hristiyanlığı yayma yerine, Batı uygarlığının körükörüne takipçilerinden de önce bir kültür tahribatı yapmayı tercih etmektedirler. Hristiyan misyonerleri için en tehlikeli ortam, sağlam değerler sistemine dayalı toplumlardır. Burada Hristiyan misyoneri iki tutum içine girmektedir: Ya, mevcut inanç

17) Albert M. Bernard, Hristiyan İlahiyatı, Türk. çev. Doç. Dr. Mehmet Aydın, Konya, 1983, s. 41.

18) Hristiyan İlahiyatı, s. 43.

19) A.g.e., s.78-80.

20) A.g.e., s. 121.

ve değerler sistemini hiç tenkit etmemekte ve hatta onları destekler görünmektedir. Böylece, çevrede güven kazanmaktadır. II. Vatikan konsilinde bu konuda şöyle denmiştir: "Bedenleşmiş oğlunda tam olarak milletine görünen Tanrı, her devrin kültür tiplerine göre konuşmuştur" (21). Yine kilise, İsa'nın mesajını tam olarak ifade edebilmek için, muhtelif kültürlerden yararlanmışır. II. Vatikan konsilinde tartışılan bu kültür konusu, II. Jean Paul'un 2 Haziran 1980'de Paris'te bir Unesco Formunda; daha önce de 5 Kasım 1979'da Roma'da kardinaller önünde dediği "Kilisenin zamanımız kültürleri ile diyalogu, hayatı bir konudur. Bunun hedefi, kilisenin ve dünyanın kaderidir" (22) sözünün istikametinde şekillenmiştir. İşte bu politikanın bir sonucu olarak da 20 Mayıs 1982'de Vatikan'da bir kültür konseyi kurulmuştur (23). Aynı şekilde II. Vatikan Konsili'nde alınan bir karara göre, medeni toplum içinde din hürriyeti için hertürlü zorlamanın kaldırılması önerilmiştir. Bu konuda şöyle denmiştir: "Din hürriyeti, insanın ahlâkî ödevi, İsa'nın kilisesi ve gerçek din karşısında geleneksel katolik doktrine, hiçbir peşin hüküm getirmez" (24). Çünkü insanın dini hürriyeti, hakkıdır. Yani, din konusunda vicdanının aksini yapmaya, hiçkimse zorlanmamalıdır. II. Vatikan konsilinde alınan bu kararlara rağmen, Vatikan'ın, Afrika'daki ve diğer ülkelerdeki Hristiyanlaştırma faaliyetlerine karşı bir tedbir alamadığı görülmektedir.

Geleneksel değerler ve inanç sistemlerine sıkı sıkıya bağlı olan cemiyetlerde misyonerlerin tercih ettikleri ikinci yol ise, toplumu dejenere ve yozlaştırma yoludur. Yani, ahlâkî değerleri zayıflatma, dini duyguları gevşetme, kısaca toplumu dayandığı temellerden koparmadır. Böylece misyoner, sarsılmış, boşlukta kalmış insanlara daha çabuk yaklaşabilmektedir. Bu dejenerasyonu sağlamak için de, müstehcen filimlerden, mevcut dini kötülemeye, aile hayatını aşağılamaya kadar herşeye misyoner açık bir kapıdır.

Her iki durumda da Hristiyan Missionu'nun görevlileri, daima buldukları bölgedeki kendilerinden olan Hristiyan teşkilatları ile işbirliği içindedirler. Hatta diğer uluslararası teşkilatların bölge temsilcileri ile de dirsek temasındadırlar.

Şimdi buraya kadar çizdiğimiz teorik mission temeli üzerinden ülkemize bir göz atacak olursak, durumun hiçte içaçıcı olmadığını göreceğiz. Türk Milleti, bütün tarihi boyunca, kendi dışındaki din mensuplarına yeryüzünde hiçbir milletin göstermediği toleransı göstermiş ve evrensel medeniyete "Çokluk İçinde Birlikte Yaşamak" prensibini getirmiş olmasına rağmen, hâlâ Hristiyan Avrupa karşısında, bir korku unsuru olarak görünmektedir. Bu korkunun insanî unsurdan ziyade, dinî olduğunu söyleyebiliriz. Yani, Batı'nın korkusu İslâm'dır. Hristiyanlık, sahip olduğu ve mensuplarına telkin ettiği credosu ile yani Amentüsü ile, artık batı entellektüellerini tatminden uzak kalmaktadır.

21) Prof. Dr. Mehmet Aydın, Hristiyan Genel Konsilleri ve II. Vatikan Konsili, Konya, 1991, s.88.

22) Paul Poupard, Eglise et Cultures Jalons pour une pastorale de L'Intelligence, Paris.

23) Hristiyan Genel Konsilleri ve II. Vatikan Konsili, s.88.

24) Le Concile Vatican II. s.106-107.

Bugün İslâm ülkelerindeki radikalleşme hareketleri, batı devletlerini ürkütmektedir. İran'daki İslâmî modeli, Cezayir'deki kıpırdanışlar Batı'nın dikkatini öncelikle Türkiye üzerine çekmiştir. Batı için Türkiye, ciddiyetle takip edilmesi gereken bir konumdur. Türkiye'deki İslâmî hareketler, batının uykularını kaçırmaya yetmektedir. Batı için Türkiye, laik kalmalıdır. Hatta lâikliği de kendileri gibi değil; dinsizliğe giden bir basamak olarak anlatılmaktadır. Kendi kültür değerlerinden kopmuş bir Türkiye, her zaman batının arzu ettiği bir dava olmuştur. Çünkü böyle bir ortam, Hristiyan misyonerliği içinde çok elverişli bir ortamdır. Türk halkı, İslâmiyeti ne kadar bilmezse, manevî değerlerden ne kadar uzak yaşarsa, Hristiyan misyoneri için o kadar kolay nüfuz edilebilen bir malzeme olacaktır. Ülkemizde faaliyet gösteren Yehova Şahitleri, Mun'lar ve Bahailer gibi İslâm'ı bilmeyen, millî ve manevî değerlerinden uzaklaşan, korkak, güven duygusundan yoksun, endişeli tiplerdir. İşte bu tip insanlar, Hristiyan missionu için en elverişli insanlardır. Bu tip insanlara misyonerler, dinin kurallarıyla yaklaşmamakta, bilakis her türlü dini kayıtsızlıktan söz etmektedirler. Hatta bir dinler senkretizminden bahsetmektedirler. Yani, her dinin en iyi yönlerini alarak, dinler üstüne çıkma propagandası yapmaktadırlar. Türkiye'de misyonerlik faaliyeti yapan İsviçre kökenli bir dini hareketin broşüründe şunları okuyoruz: "Çoğumuz, Hristiyanlığı bir din olarak kabul etmemeyi tercih ederiz. Çünkü dinlerde âyinler, şekiller, merasimler, yazılı dualar, modası geçmiş âdetler vardır. İsa, din telkin etmek için dünyaya gelmedi. İnsanlara hakiki hayat vermek için geldi. Yazılı dualar değil, fakat Allah'ın hakikatini ve insanın kalbinden gelen cevabı telkin etmeye geldi" (25). Hristiyanlıkla bile bağdaşmayan bu düşünceleri, ülkemizde yaymaya çalışmaktadırlar. Bundaki hedef, İslâm'ın yükümlülüklerinin ağır olduğunu, oysa, daha kolay bir din imajını sergilemek ve psikolojik olarak Hristiyanlığı sempatik göstermektir. Yapılan Hristiyan propagandasında Hristiyanlığı sadece bir sevgi dini olarak göstermek adet haline gelmiştir. Bu da, diğer din mensuplarının kendi dinlerini zor göstermelerini empoze etmek için yapılmaktadır. Çünkü Hristiyanlık sadece sevgiden ibaret bir din değil; ahlâkî ve dinî normları da olan bir dindir (26).

Hristiyan misyonerlerinin Türkiye üzerindeki emelleri, şark problemi ile birlikte başlar. Osmanlı İmparatorluğunun çöküş dönemlerinde olanca hızıyla devam eden Hristiyan emellerinin gerçekleşmesi faaliyeti, bugüne kadar değişik bir metod ve taktiklerle devam etmiştir. Ülkemiz üzerinde, Güney Anadolu topraklarına kadar yayılan yabancı mission okulları da bu faaliyetlerin bir sonucu olmuştur. Bugün de durum belki biraz değişik stratejilerle de devam etmektedir. Almanya'da, Fransa'da, Belçika'da ve İskandinav ülkelerinde kilise teşkilatları harıl harıl kendi ülkelerinin vatandaşları yapmak üzere Türklere kucak açmaktadırlar. Özellikle iltica talebinde bulunan Doğu ve Güneydoğu Anadolu insanlarına sempati ile bakmaktadırlar ve onları teşvik etmektedirler. 20 Aralık 1991 tarihli Pelerin Magazin Dergisi, "kürt çocuklarının Noeli" başlığı altında bir oyuncak toplama kampanyası başlatmıştır (27).

25) Samiha Ayverdi, Misyonerlik karşısında Türkiye, İst. 1969, s. 29.

26) Samiha Ayverdi, s. 29.

(27) 20 Aralık 1991 tarihli Pelerin Magazin Dergisi.

Türkiye bugün, Orta Asya Türk devletleriyle birlikte daha da gündeme gelmiş bulunmaktadır. Yetmiş yıldan fazla bir zaman dilimi içinde kominizmin materyalist felsefesiyle eğitilen ve dinin sosyal hayattan çekilmeye çalışıldığı, Orta Asya Türk bölge insanları, herşeye rağmen dinlerini terketmemişler ve kimliklerini İslâm Dini ile birlikte korumaya muvaffak olmuşlardır. Bugün hürriyetlerine ve bağımsız devletlerine kavuşan Rusya Türk Devletleri, Batı devletlerinin iştahını kabartmaktadır. Avrupa Birliği'nin sınırlarının "Atlantikten Urallara" kadar uzanmasının plânları yapılmaktadır. Hristiyan dini yayınları bu konuyu şöyle ifade etmeye başlamışlardır: "Avrupa, Atlantikten Urallara kadar uzanan bölgedir. Doğu Avrupa'daki karışıklıklar bize, Avrupa'nın çok büyük ve spiritüel yönden çok zengin olduğunu hatırlatmıştır. Otuz yıldan beri kilisede "zamanın alâmetleri"nin okunması gerektiğini tekrar ediyoruz. Bu demektir ki Allah insanlara, dünya olaylarından bahsetmektedir. Bu ise, kiliseye yeniden misyonerlik yollarını açabilir" (28). Görüldüğü gibi Hristiyan Avrupa'nın siyasî-dinî kadroları, hizmet alanları için Rus topraklarında yeni imkanların doğduğunu görmekteyler.

Rusya eski devlet başkanı Gorbaçov, perestroikada 1987 yılında şöyle diyordu: "Biz Avrupalıyız. Eski Rusya, Avrupaya Hristiyanlıkla bağlıydı. Rusya'nın tarihi, Avrupa'nın büyük tarihinin bir parçasını teşkil eder" (29). Gorbaçov'un bu ifadesi, yetmiş yıla yakın bir zaman Avrupa'dan kopan Rusya'ya batının el uzatması için bir çağrıydı. Görüldüğü gibi Gorbaçov batının dini duygularından medet umuyordu. Şüphesiz Gorbaçov'un bu çağrısı, cevapsız kalmadı. İlk cevabı Papa II. Jean Paul, Spire katedralinin önünde 55 bin kişiye hitap ettiği zaman şöyle diyerek vermişti: "Avrupalılar, doğuda olduğu gibi, batıda da devletler ve ittifakları tehdit eden milletlerarası karşılaşmaları açacaktır. Bu, Atlantik'ten Urallar'a kadar yeni bir birleşik Avrupa meydana getirmek içindir" (30). Yeniden canlandırılmış bir Hristiyanlık bazında birleşik bir Avrupa, 1978'den beri Papa II. Jean Paul'un sürekli konusu olmuştur. Yine, Papa II. Jean Paul, 1982'de İspanya'da yaptığı bir konuşmada Batı'da olduğu gibi, doğuda da Kıt'anın manevî mirasını bütün Avrupa'ya teşvik etmiştir. O, Avrupalıları, köklerini keşfetmeye ve köklerine hayat vermeye davet" etmiştir (31).

Konuya nereden bakarsak bakalım Türkiye, Orta Asya'ya kadar uzanan zemin üzerinde Hristiyan Avrupa için çok önemli bir manevi yatırım alanı teşkil etmektedir. Hristiyan Avrupa'nın köklerini keşfetmesi demek, eski Bizans'taki havari mirasını bulup, onun manevi heyecanı ile yaşamak demektir. Roma İmparatorluğu'nun ve Bizans'ın topraklarında ekilen Hristiyanlığın manevi mirasının yeniden canlandırılması, Hristiyanlığın yeni bir dinamizm kazanması demektir. Bunun için Hristiyan Avrupa, Türkiye'deki Hristiyanlık mirasına da çok önem vermektedir. Kapadokya adının, Hristiyan Avrupa nezdindeki önemi, oranın vaktiyle bir Hristiyan kültür merkezi olmasından ileri gelmektedir. Efes'in, Antalya'nın durumu da öyle. Turizm gelirleri için yapılan yatırımların, Hristiyanlığın spiritüel canlanmasına hizmet etmemesi gerekir.

(28) Hristiyan dinî yayınları.

(29) Perestroika-1987-Gorbaçov.

(30) Papa II. Jean Paul-Spire Katedrali.

(31) Papa II. Jean Paul-1982, İspanya konuşması.

1987 yılında İznik'te VII. Genel Konsilin 1200. yılının sene-i devriyesi kutlanmıştır. Bu demektir ki, Hristiyan Avrupa, Hristiyanlığın manevi miraslarını unutmamaktadır. Ülkemizdeki Hristiyan manevî miraslarının, kültürel ve sanat değerleri yönüyle muhafazasında bir sakınca yoktur. Hatta bunlar teşvik bile edilmelidir. Ancak siyasî turizme hizmet edecek şekilde bunların âlet edilmesine imkan verilmemelidir. Bir diğer önemli konu da Turizm amacıyla, Hristiyanlardan çok Hristiyan kesilme imajını yaratma ahmaklığına da düşmemek gerekir. Durup dururken Antalya'da bir Noel Baba motifini canlandırmanın bir anlamı yoktur. Antalya, Noel Babasız da dünya turizminin kalbini oluşturacak bir yapıdadır.

Netice olarak diyebiliriz ki, ülkemiz bugün, yüzyılların en yoğun kültürel yatırımlarının yapıldığı bir dönemi yaşamaktadır. Uydu antenler, turizm yatırımları, Avrupa Ortak Pazar hayalleri, Güney doğudaki bölücü yatırımlar, ahlâkî ve dinî dejenerasyon faaliyetleri hep bu ülke insanının benliğini tahribe yönelmiş vaziyettedirler. Tük insanının yönetimine talip olan siyasî kadroların bu ülke insanını tehlikelerden korumaları, kendilerine düşen başlıca görevleridir. Dış mission güçlerine karşı Türk halkı eğitilmelidir. Bunu da başta televizyon yapmalıdır. Türk Millî Eğitiminde yabancı dinler, kültürler hakkında bilgi verilmeli, İslâmiyet iyi öğretilmelidir. İslâmiyetten korkmamak gerekir. Bu millet, ne kadar müslüman olursa, dış güçlere karşı o kadar dayanıklı ve şuurlu olacaktır. Kısaca, bu milleti yöneten siyasî kadroların, muhalefet partilerinin başlıca görevi, kendi insanının temel değerlere göre yetişmesini sağlamak, yarınki Türkiye'yi sağlam bünyeli, sağlam kafalı ve gönüllü insanlara emanet edecek hale getirmeleridir.

Diyanet teşkilatının da böylesine yoğun bir faaliyet karşısında, lâkayt kalması düşünülemez. Önce, İslâmın ülke çapında öğretilmesi görevinin, diyanet mensuplarına düşen kısmının çok iyi icra edilmesi gerekmektedir. Bu, yaz tatillerindeki camii kurslarından tutun da, camilerdeki vaazlara ve hutbelere kadar aynı şekilde önem taşımaktadır. Çünkü misyonerler, dinlerini bilen insanlara değil, dinlerini bilmeyen cahil insanlara yavaşmaktadırlar.

Özellikle cuma ve bayram hutbeleri gibi halkın yoğun şekilde toplandığı cemaatlere, misyonerlik konusunda bilgi vermek gerekir. Fakat bu konuda önce, konuşan görevlinin bilgilendirilmesi şarttır. Bunun için bölge bölge toplantılar düzenleyerek, misyonerlik konusunda din hizmetleri veren şahıslar bilgi sahibi yapılmalıdır. Bu toplantılar, hizmet içi eğitim kursları çerçevesinde de yapılabilir.

Diğer yandan yurt dışında din hizmetleri verecek şahısların, mutlaka gideceği bölgenin dinî coğrafyası hakkında bilgi sahibi yapılması kaçınılmaz bir vazifedir. Bunun için de yurtdışı adaylarının belli bir süre kurslardan geçirilmeleri ve o ülkenin dilini öğrenmeleri gerekmektedir.

Ülkemizde yapılan yoğun misyonerlik faaliyetlerinin kaynaklarını, karakterlerini takip ve tespit edecek ve bu konudaki gerek yurtdışı ve gerekse yurtiçi neşriyatı toplayarak sistematik şekilde fişleyecek bir büronun mutlaka diyanet teşkilatı bünyesinde kurulması ve bu büronun bu işten anlayan insanlardan gelen bir çalışma grubundan oluşması icabeder. Bu büro, yurtdışı yayınları rahat bir şekilde takip edebilecek seviyede yabancı dil bilen sekreteryalara sahip olmalıdır.

Diyanet teşkilatı bu büro sayesinde, halkı aydınlatmak amacı ile yayınlar yapmalıdır. Yine bu büronun çalışmalarından istifade ederek, radyo ve televizyon programları sunmalıdır.

Diyanet teşkilatının misyonerlik konusunda hizmet vermesi gereken bir diğer alan da "Orta Asya Türk Devletleri" dir. Bugün bu coğrafya parçası üzerinde katolik, ortodoks ve protestan misyonerleri kol gezmekte ve birbirleriyle çatışmaktadırlar. Bu boş alanda, bölge müslümanları da onların propaganda alanı içine girmiş vaziyettedirler. Bunun için Türk Cumhuriyetlerine de Diyanet Teşkilatının el atması gerekmektedir. Bu bölgelerde de İslâm'ın iyi şekilde öğretilmesi için, Diyanet Teşkilatının geniş şekilde yatırım yapması ve bölge insanlarını "yabancı ellere" karşı uyuracak faaliyetlerde bulunması önemli görevlerden biri haline gelmiştir.

Sonuç olarak, gelecek yüzyıllarda, yeniden, mazideki rolünü üstlenmeye gebe görünen Türkiye ve Türk Dünyası, üzerindeki düşmanca emellere karşı uyanık olmak zorundadır. Devletimizin Müesseseleri de bu uyanıklığı zinde tutmalı ve insanımızı tehlikelere karşı korumalıdır. Bu mukaddes vazifede Diyanet mensuplarının kendilerine düşen görevleri bihakkın yerine getireceklerine olan güvenim ve imanım hepimizi selamlar ve saygılar sunarım.